

EESTI MÖÖBLITOOTJATE LIIDU SEISUKOHT

kutseseaduse eelnõu kohta

Tallinn, 25.02.2026

Haridus- ja Teadusministeeriumile

Eesti Mööblitootjate Liit (EMTL) esitab käesolevaga oma seisukoha uue kutseseaduse eelnõu kohta. Mööblitööstus on ekspordile suunatud tootmissektor, mille konkurentsivõime sõltub otseselt kvalifitseeritud tööjõust, selgetest kompetentsiraamistikest ning tööandjate sisulisest rollist oskuste kujundamisel ja hindamisel. Kutsesüsteemi reform mõjutab otseselt meie sektori professionaalset staatust, järelkasvu ning rahvusvahelist usaldusväarsust. Arvestades sektori tugevat rahvusvahelist suunitlust, on riiklikult tunnustatud ja selge kvalifikatsiooniraamistiku säilimine oluline ka eksporditurgudel usaldusväarsuse tagamiseks.

§ 7 Kutsestandard

Eelnõu § 7 kohaselt koostatakse kutsestandard üksnes juhul, kui kutse omamine on tööturule ligipääsu või kutsealaste hüvede eelduseks.

EMTL ei toeta kutsestandardite sellist piiritlemist. Mööbli- ja puidutöötlemise erialad ei ole seadusega reguleeritud, kuid kutsestandard täidab sektoris kvaliteediraamistiku, tasemekirjelduse ja rahvusvahelise võrreldavuse funktsiooni. Kutsestandardi kadumine reguleerimata, kuid majanduslikult olulistes tööstusvaldkondades vähendaks erialade professionaalset staatust, kahjustaks noorte huvi tootmiserialade vastu ning nõrgestaks sektori konkurentsivõimet nii sise- kui välisturgudel.

EMTL teeb ettepaneku täiendada sätet nii, et kutsestandardit oleks võimalik koostada ka majanduslikult olulistes, kuid reguleerimata kutsetegevuse valdkondades, kui tööandjate või valdkondlike organisatsioonide hinnangul on see vajalik kutsealase kvaliteedi, rahvusvahelise võrreldavuse või tööturu läbipaistvuse tagamiseks.

§ 8 Kompetentsiprofiil

Eelnõu § 8 näeb ette, et õppekavade aluseks saab kompetentsiprofiil, mis koostatakse koostöös tööandjatega.

EMTL toetab kompetentsiprofiilide kasutuselevõttu, kuna see võimaldab paindlikumalt reageerida tööturu muutustele ning arvestada kiiresti arenevaid tootmistehnoloogiaid, sealhulgas CNC-tehnoloogiat ja digitaliseerimist. Samas ei tohi kompetentsiprofiil asendada kutsestandardit ilma võrdväärse kvaliteediraamistikuta.

Peame vajalikuks sätestada seaduses tööandjate ja erialaliitude kohustuslik ning sisuline esindatus kompetentsiprofiilide koostamisel.

§ 12 Valdkondlik eksperdikogu

Eelnõu § 12 kohaselt asendatakse kutsenõukogud valdkondlike eksperdikogudega.

EMTL toetab süsteemi lihtsustamist ja dubleerimise vähendamist, kuid tööandjate ja erialaliitude tugev ning selgelt sätestatud esindatus peab olema tagatud. Valdkondliku tootmiskompetentsi nõrgenemine kahjustaks oskuste kirjeldamise kvaliteeti ning vähendaks süsteemi praktilist väärtust tööandjate jaoks.

§ 18 Esmakutse andmine

Eelnõu § 18 kohaselt annab õppeasutus tasemeõppe lõpetamisel esmakutse ning üldreeglina ei toimu enam tööandjate eraldi kutseeksamit.

EMTL ei toeta tööandjate rolli vähenemist tootmiserialade hindamisel. Mööbli- ja puidutöötlemise erialadel on praktiline oskus keskse tähtsusega ning kompetentsuse hindamine peab toimuma reaalse töö- või tootmiskeskonna tingimustes tööandjate osalusel.

Peame vajalikuks sätestada võimalus või kohustus tööandjate osalusega praktiliseks hindamiseks tootmiserialadel, et tagada lõpetajate vastavus tööturu tegelikele ootustele.

§ 24 Kutse andmise otsuse peatamine

Eelnõu § 24 näeb ette kutse andmise otsuse peatamise võimaluse.

EMTL toetab seda sätet, kuna see tugevdab süsteemi usaldusväarsust ning aitab tagada, et kutse vastab tegelikule kompetentsusele.

§ 25 Kutse taotlemise kulud ja riigilõiv

Eelnõu § 25 kohaselt on kutse taotlemise tasu kulupõhine ning riigilõiv suureneb.

Toetame läbipaistvuse ja kulupõhisuse põhimõtet, kuid palume hinnata riigilõivu tõusu mõju väiksematele erialaliitudele ja sektoriorganisatsioonidele, et vältida nende osalusvõime vähenemist kutsesüsteemis ja tööandjate esindatuse koondumist üksikute suuremate osapoolte kätte.

§ 36 Üleminekusätted

Eelnõu § 36 kohaselt kehtivad kutsestandardid kuni 31.12.2028.

Üleminekuperiood on vajalik, kuid oluline on tagada selge kommunikatsioon ja praktilised juhised sektoritele, et vältida ebakindlust ettevõtetes ja õppeasutustes ning tagada sujuv üleminek.

Põhimõtteline seisukoht sektori vaates

Soovime rõhutada põhimõttelist küsimust. Eesti mööbli- ja puidutööstus ei ole hobiharidus ega huvitegevus, vaid ekspordile suunatud ja tehnoloogiliselt arenev tööstussektor, millel on oluline roll Eesti majanduses ja regionaalses tööhõives.

Kutsestandardite piiramine üksnes reguleeritud kutsealadele võib viia olukorrani, kus tootmiserialade professionaalne raamistik nõrgeneb ning neid käsitletakse mitte-strateegiliste oskustena. Selline käsitlus ei kajasta sektori tegelikku majanduslikku kaalu ega arengupotentsiaali.

Peame vältimatuks, et mööbli- ja puidutöötlemise erialasid käsitletakse tööstuslike ja majanduslikult oluliste valdkondadena ning nende professionaalne kompetentsiraamistik säiliks.

Kokkuvõte

Eesti Mööblitootjate Liit toetab kutsesüsteemi ajakohastamist ja hariduse ning töömaailma tugevamat lõimimist. Reform peab toimuma viisil, mis säilitab tööandjate sisulise rolli, võimaldab kutsestandardite kasutamist majanduslikult olulistes reguleerimata sektorites ning tugevdab

Lugupidamisega

Priit Tamm

juhatuse esimees

Eesti Mööblitootjate Liit

Katri Sosi

arendus- ja tegevjuht

Eesti Mööblitootjate Liit

Dokument on digitaalselt allkirjastatud.